

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.

Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3378

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHELSEA 3378

NO. 58. — ŠTEV. 58.

NEW YORK, TUESDAY, MARCH 11, 1930. — TOREK, 11. MARCA 1930.

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

OTVORITEV PREMOGARSKE KONVENCije V ILLINOIS

KONVENCije, KOJE NAMEN JE STRMOGLAVITI J. L. LEWISA SE UDELEŽUJE 500 DELEGATOV

Fr. Farringtonu so pokazali vrata. — Konvenčnim predsednikom je bil izvoljen Alexander Howatt iz Kansasa. — Vsi napredni elementi v premogarski uniji so se združili, da napravijo enkrat za vselej konec Lewisovemu gospodstvu.

SPRINGFIELD, Ill., 10. marca. — Danes se je sestalo tukaj nad petsto delegatov iz vseh premogovnih okrajev dežele, in unel se je resen boj proti škodljivemu vodstvu Johna E. Lewisa in njegovih pristašev.

Na konvenciji so zastopani vsi napredni elementi v premogarski organizaciji.

John Brophy, vodja naprednjakov in eden sklicatelj konvencije, se je kot prvi dan poslužil prilike ter razkrinjal Franka Farringtona kot največjega škodljivca organiziranega delavstva.

Izjavil je, da ne sme biti pod nobenim pogojem pripuščen kot delegat. V istem zmislu je govoril tudi John Walker.

Predsednikom konvencije je bil izvoljen Alexander Howatt iz Kansasa.

Na konvenciji so zastopani delegati iz Illinoisa, Kansasa, Iowe, Missourija, Pennsylvanije, Arkansasa, Indiane, Oklahome in Wyominga.

Nova pravila, ki jih je sestavil in predložil poseben odbor, so bila sprejeta brez ugovora. V splošnem so delegati označili kot smešno domnevo, da bi se mogel John L. Lewis vzdržati na krmilu.

Koncem današnjega zborovanja so krožile govorice, da skuša Lewis ustvariti zvezo med konvencijama v Indianapolisu in Springfieldu ter da skuša za vsako ceno rešiti premogarsko organizacijo za Ameriško Delavsko Federacijo.

INDIANAPOLIS, Ind., 10. marca. — John L. Lewis je otvoril tukaj 31. konvencijo United Mine Workers of America. Navzočih je tisoč delegatov, ki so bili vsi "izvoljeni" iz vrst njegovih pristašev. Potemtakem ni nič čudnega, če ima Lewis nad konvencijo popolno kontrolo.

V svojem govoru je ostro napadal zborovalce v Springfield, Ill. Rekel je, da so izdajalci, navzlic temu jim je dal par dni odloga, če se hočejo spokoriti in priti nazaj v njegov tabor.

EKSPLOZIJA V KOREJSKEM GLEDALIŠČU

Med mrtvimi je dosti otrok, ki so bili gostje japonskih mornariških častnikov. — Praznovanje petindvajsetletnice japonske zmage.

FUSAN, Koreja, 10. marca. — V auditoriju Chinkai mornariške postaje se je zavrnila danes eksplozija nafte, ki je zahtevala 104 človeških življenj. Med mrtvimi je dosti otrok, ki so gledali kinofilme. Po mnenju nekaterih, je število žrtev še znatno večje.

Eksplozija se je zavrnila sredi velikih cerimonij, ki bile na dnevnem redu po vsej Japonski ob priložnosti petindvajsetletnice japonske zmage v vojni s Rusijo.

Šolarji so bili gostje častnikov mornariške postaje. Častniki so praznovali obletnico zmage v bitki pri Mukdenu.

USPEH AMERIŠKEGA BIKOBORCA

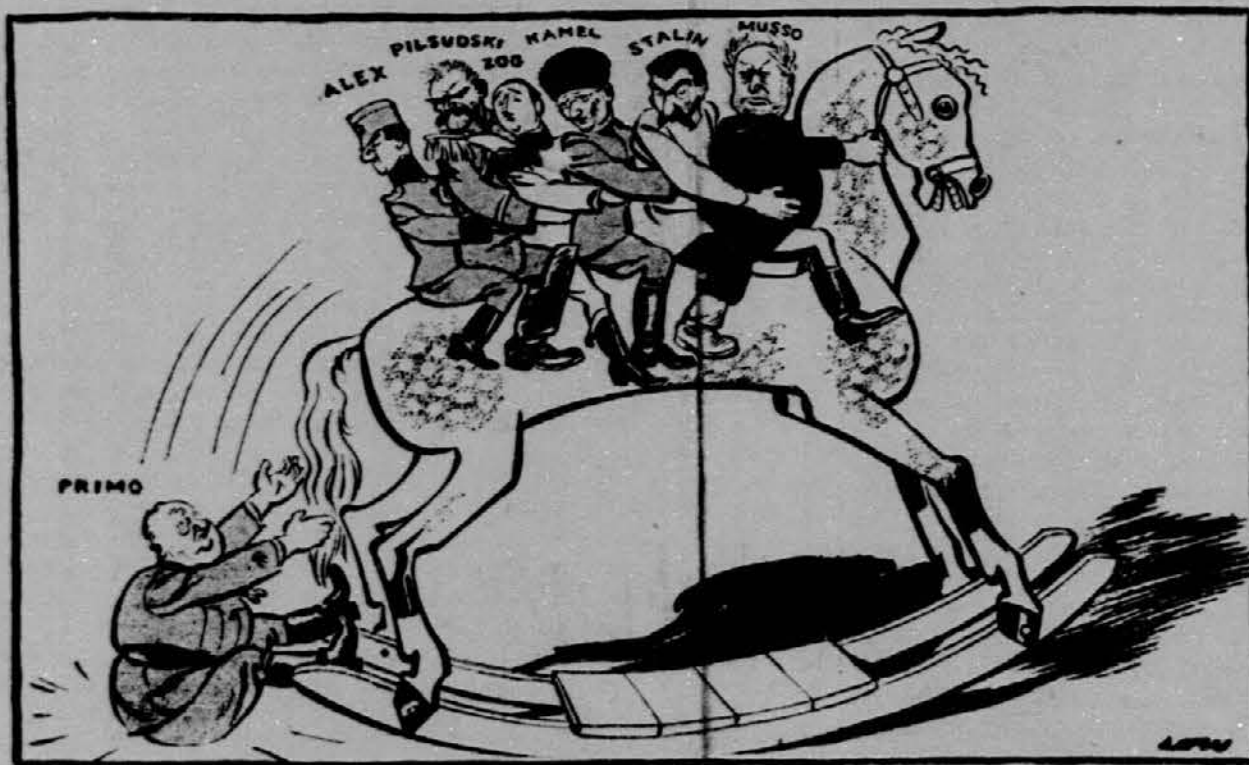
VALENCIA, Španija, 10. marca. — Mladi bikoborec iz Brooklyna, Sidney Franklin, je danes usmrtil v tujakšnji areni štiri bika. Gledalci so mu priredili navdušene ovacije.

ZAPUSTIL \$50.000

ZA REVEŽE

LONDON, Anglija, 10. marca. — Albert Rufus Neale, ki je živel v Clarksville, Tenn., je zapustil angleško posestvo, vredno \$650.000 ter \$50.000 Salvation armadi, ki deluje med revnimi sloji v Londonu. Mr. Neale je umrl tukaj zadnjega septembra ter zapustil precej denarja tudi ameriškim dobrodelnim družbam.

USODA DIKTATORJEV

Španski Primo je že padel. Ali je zdaj jugoslovanski Aleksander na vrsti?

SUHAŠKI AGENTJE SO SE POBOLJŠALI

Po zatrdilu prohibicijskega komisarja, je med prohibicijskimi agenti le pet odstotkov črnih ovac.

WASHINGTON, D. C., 10. marca. — Prohibicijski komisar J. M. Doran je izjavil danes, da se je osebe prohibicijskega departmeta znatno izboljšalo ter da je vsega skupaj le pet odstotkov uradnikov, ki ne delajo svoji službi in svojemu šefu posebne časti.

Po zatrdilu Dorana se je pojavil povsem nov tip suhaških agentov. To so ljudje, ki so plosni na svojo službo in so usposobljeni za njo. Prestati so morali namreč stroge preizkušnje, predno so bili sprejeti v službo zakladniškega departmeta.

— Naši poskusi, da spravimo iz departmeta vse, kar je bilo koruptnega, so bili zelo uspešni. Pomagala pa je tudi komisija za civilno službo. Prohibicijski urad ima sedaj v službi 25 izkušenih detektivov, ki nimajo nobenega drugega dela kot nadzorovati agente prohibicijskega urada. Vsi razredi suhaških agentov, od administrativnih, ki načeljujejo okrajem, pa do najnižjega uradnika, so pod nadzorom detektivov.

— Detektivji hodijo iz kraja v kraj ter se dosedaj še ni pripetilo, da bi jih kak agent spoznal. Zadnji teren so v Chicagu aretirali nekega agenta, ki je kradel dokumente iz suhaškega arhiva.

— Butlegarjem ne posreči tako zlepa podkupiti agenta. Le malo uradnikov podleže mikavnosti grafa. Urad ni še nikdar tako ugodno posloval kot v sedanjem času.

Doran, ki je že skoro tri leta prohibicijski komisar, se je ravno kar vrnil s tedenskih počitnic, ki so bile prve, odkar je prevzel to službo.

PEČINE NA MADEIRI SO NEVARNE

FUNCAL, Madeira, 10. marca. — Vsi prebivalci ob vznožju pečin so se morali preseliti, ker obstaja nevarnost, da bi se zemlja posula v sled neprestanega deževja tekom zadnjih par dni. Vihar, ki je prihrul na otok v petek, traja še naprej nemoteno, kar povzroča precej trpljenja med revnejšimi sloji. Vihar je divjal s tako silo, da so bile vse manjše ladje prisiljene poiskati si varnejšega zavetja. 180 turistov s parnika "Laurentic" ni moglo priti na krov in ostati so morali na kopnem nadaljno noč.

ADM. BYRD NA NOVI ZELANDIJI

Znani ameriški polarni raziskovalec je dospel na Novo Zelandijo. — Prebivalstvo ga je navdušeno pozdravilo.

DUNEDIN, Nova Zelandija, 10. marca. — Podadmiral Richard E. Byrd je dospel s svojo posadko, ki je vpriporila zgodovinsko antarktično ekspedicijo, nazaj v civilizacijo.

Tukajšnje prebivalstvo je njega in njegove tovariše navdušeno pozdravilo. Njegova ladja "City of New York" je kazala vse znake naporov, ki jih je morala skspedicija preživeti v leto dni trajajočem bivanju v bližini Južnega tečaja.

Člani posadke so razodevali veliko usposobljenost, ko so se izkrcali sredi navdušenega prebivalstva in ladijskih siren. Čeprav so bili več kot eno leto v polarnih krajih ter prenašali velike napore, so se vsi zdebelili.

Byrd je najprej izrazil hvalečnost prebivalstvu Nove Zelandije za pomoč. Nato je orisal poročevalcu United Press nevarnosti in težkoce prodiranja v polarne kraje ter uspeh svojega poleta nad Južni tečaj.

Podadmiral je rekel, da je ekspedicija dosti dožna prebivalstvu Nove Zelandije. Prijateljstvo z Veliko Britanijo je eden njegovih idealov ter upa, da bo ekspedicija utrdila prijateljstvo med obema deželama.

Prebivalstvu je bil globoko hvaležen za navdušen sprejem.

— Najbolj me pa toveseli, — je dejal, — da smo se vsi vrnili živi in zdravi.

Pelet preko Južnega tečaja je bil po Byrdovem mnenju le stranskega pomena.

Ekspedicija je razkrila na stotine kvadratnih milj novega ozemlja istočno od Ross pokrajine. To ozemlje ni dosedaj pripadalo nikomur.

— Mene ne briga, če bo zahtevala to zemljo Amerika. Imenoval sem jo Mary Byrd deželo na čast svoji ženi. Ozemlje pa po mojem mnenju ni last nobene posamezne države, ampak je splošna last.

COLUMB JE BIL BAJE NAVADEN MORSKI ROPAR

Španski učenjak skuša dokazati, da je bil Columbus že pred letom 1492 večkrat v Ameriki.

MADRID, Španija, 10. marca. — Španski učenjak Luis Ulloa je pred senatni svet s čudno trditvijo, namreč, da je bil Kristof Columbus že pred letom 1492 večkrat v Ameriki, in sicer kot vodja morskih roparjev.

Po zatrdilu Ulloja je bil Columbus že dolgo prej v Floridi, predno je prosil špansko kraljico Izabelo za podporo, češ, da namerava odkriti novo pot v Indijo.

Ulloa je dobil v nekem uradu nepobitne dokaze za svojo trditvijo. Njegova razprava bo predložena meseca maja družbi španskih zgodovinarjev. Ulloa se je baval s temi raziskavanji že več kot štirideset let.

Kristof Columbus in njegov brat Diego sta se baje pečala z morskimi ropanjem, ki je bilo v onih časih zelo razvito.

Na svojem potovanju sta dospela tudi v novi svet ter sta hotela to odkritje izkoristiti v lastni prid. Columbus je prosil španskega kralja, naj mu da potreben denar za najdbo nove poti v Indijo, ter pri tem koval načrte, kako bi dobil kot podkralj dobro službo v novem svetu.

Iz raznih zapiskov, ki jih je zadobil učenjak, je namreč razvidno, da je Columbus pozneje večkrat terjal španskega kralja on "kraljico" nagrado za one "zemlje, katere je se prej odkril".

Glede rojstnega kraja Kristofa Columba si učenjaki še danes niso na jasnem, in tudi profesor Ulloa ni mogel natančno dognati kje je bil Columbus rojen, dasi je pozvedel temu vračanju prav posebno pozornost.

KOMUNISTI SO MOTILI SESTANEK V PIREJU

ATENE, Grška, 10. marca. — Poskus komunistov, da motijo veliko zborovanje delavcev v Pireju je imel za posledico številne spopade. Policija se je seveda vmešala v spor ter aretirala 167 oseb. Trideset ljudi je bilo ranjenih.

ALFONZO JE DIKTATOR

Španski pisatelj zatrjuje, da je španski kralj odločen nasprotnik ustavne vlade. — Kralja se ne sme sramotiti.

LONDON, Anglija, 10. marca. — Španski pisatelj Salvador de Mardariaga je objavil danes v Sunday Observer članek, v katerem trdi, da je kralj Alfonso resnični španski diktator in da je bil de Rivera le njegova figura.

Clankar pravi, da je postalo to razvidno, ko je kralj de Rivero enostavno odpustil.

Na španskem je dosti monarhistov, ki so pa odločni nasprotniki sedanjega kralja, kar dosledno zavrača vse ustavne pravice. Po vsem španskem pa navzlic temu narašča republikansko razpoloženje.

MADRID, Španija, 10. marca. — Glavni državni pravdnik najvišje ga sodišča je uveljavil danes stroge odredbe, da zavaruje ime kralja pred natelevanji in sramotenjem. Vsem španskim državnim pravdnikom je poslal cirkularje, v katerih jih opominja, da morajo izvesti razne klavzule sedanje veljavne kazenskega zakonika, ki določa stroge kazni za diskreditiranje kralja.

VELIKA POVODENJ V JUŽNI AFRIKI

KAPSKO MESTO, Južna Afrika, 10. marca. — Povodenj je preplavila severni Natal, odrezala ves železniški promet s Travalom, odnečla več mostov ter vzel dosedaj že enajst človeških življenj. Majhna Bushman reka, je podrla velik, masivni most, štirideset čevljev nad brežino pri Estcourtu. Bati se je, da bo zahtevala povodenj še več nadaljnjih človeških žrtev, kakor hitro se bo izvedelo za ves obseg nesreče. Voda še vedno narašča.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

45 ZAROTNIKOV PRED SODIŠČEM

V Kharkovu se je začel proces proti 25 intelektualcem, ki so snovali zaroto proti Sovjetski Uniji.

KHARKOV, Rusija, 10. marca. — Danes se je začel v tukajšnjem opernem gledališču proces, ki je eden najbolj senzacionalnih, kar se jih je kdaj vršilo izza revolucije, in ki morda pomenja smrt za 45 intelektualcev, učenjakov in znanstvenikov.

Oboženci so, da so organizirali unijo za ukrajinsko neodvisnost in da so vršili propagando proti sovjetoem več kot eno leto. Nadalje pravi oboževnik, da so organizirali vjaške priprave za oboroženo vstajo. Sklenili so baje tudi umoriti Jožefa Stalina in druge vladne voditelje.

Prizore v sodišču bodo kinematografirali ter pozneje razkazovali slike po vsej sovjetski Rusiji.

MOSKVA, Rusija, 10. marca. — Moskvske oblasti so naročile vadem sovjetom, naj bodo skrajno previdni pri zapiranju cerkva in konfisciranju cerkvene lastnine.

To kaže, da so se oblasti pomirile v svojem proticerkvenem divjanju. Stalin se je pred kratkim zavezal za zmirnost v cerkveni in političski politiki.

PRINC BO FILMAL DIVJAKE

NAIROBI, Afrika, 10. marca. — Angleški prestolonaslednik je toliko okrevljal, da je danes nadaljeval s svojim potovanjem proti Ugandi. Pri tej priložnosti bo filmal prizore iz življenja afriških divjakov, predvsem nekega rodu prtilikovcev v Kongu.

NAIROBI, Afrika, 10. marca. — Princ iz Walesa, ki je dobro izgledal, se je udeležil dirk v družbi guvernerja, Sir Edwarda Grigga. — Princ je ostal pri dirki nekoliko duri ter odšel, predno se je vili tropina ploha. Princ namerava odpotovati s posebnim vlakom v Ugando.

DENARNA NAKAZILA

ZA VAŠE RAVNANJE NAZNANJAMO, DA IZVRŠUJEMO NAKAZILA V DINARJIH IN LIRAH PO SLEDIČEM CENIKU:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Dim	500	\$ 9.35	Lir	100	\$ 5.75
"	1000	\$ 18.50	"	200	\$ 11.30
"	2500	\$ 46.00	"	300	\$ 16.80
"	5000	\$ 91.00	"	500	\$ 27.40
"	10,000	\$ 181.00	"	1000	\$ 54.25

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30 — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo v skladu s sporazumom z našimi zvezami v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se popreje z nami sporazumete glede načina nakazila.

Izplačila po pošti so redno izvršena v dveh do treh tednih. NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Barclay 0380

